

תשורה

אוסף יחידות, מכתבים, מענות וכת"ק מאצרות זקני החתן והכלה

משמחת נישואין של
יקותיאל זוסמאן וגיטל ריבקיין

כ"ו מנחם אב ת'תשע"ו
קליפורני'ה

ליובאוויטש-ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ח, י"ב אדר תשל"ח
ברוקלין

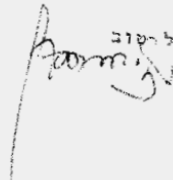
תאכרן הו"ח אל"ע הו"ו טו"
מו"ח יוסף יצחק טו"
וה"ג טו"

שלום וברכה!

במענה על הודעתם הקבועה זמן התנתם
ליום י"ד אדר הבע"ל,

הגנני בזה להביע ברכתי מזל טוב
מזל טוב וסחתי" בעקב טובה והושלחת ויבנו
בית בישראל הנין עדי עד על יסודי תורה
והמלוח כפי שהם מואזנים במאור שבחורה זוהי
תורת האסידות.

בברכה מזל טוב
מזל טוב

מכתב ברכה מאת כ"ק אדמו"ר - לרגל חתונת הורי החתן שיחיו.

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן הת' יקותיאל זוסמאן שי' עב"ג הכלה מרת גיטל שתחי'

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכירנו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת - מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר, הכוללת:

- כמה מכתבי כ"ק אדמו"ר אל סב (ובעל שמו של) החתן ר' יקותיאל זוסמאן ריבקין ע"ה:
  1. מכתב כ"ק אדמו"ר הרי"צ אליו ע"ד מחשבתו לעבור דירה לארץ הקודש
  2. מכתב כ"ק אדמו"ר אליו ע"ד העברתו דירה בפועל לארצות הברית
  3. עוד כמה מכתבים מכ"ק אדמו"ר בכמה הזדמוניות
- כמה מכתבי כ"ק אדמו"ר אל סב הכלה ר' מנחם שמואל דוד הלוי רייטשיק ע"ה:
  1. מכתב כללי-פרטי משנת ה'תש"י בו הוסיף כ"ק אדמו"ר בגוכתי"ק אליו תוכן שליחותו
  2. מכתב כללי-פרטי משנת ה'תשי"א בו הוסיף כ"ק אדמו"ר בגוכתי"ק אודות קריאת הפ"נ שלו
  3. מכתב פרטי אליו מימי חנוכה ה'תשי"א לקראת אסיפה לפעולות המל"ח בקליפורניה
- כמה כתי"ק והגהות משנים הקודמות דנשיאות כ"ק אדמו"ר מאוצרות סב החתן ר' עזריאל שי' חייקין אשר עבד ע"י כ"ק אדמו"ר בהכנות מכתבים, העתקת השיחות וכו':
  1. מכתב כללי לקראת כ"ד טבת ה'תשי"א בגוף כתי"ק של כ"ק אדמו"ר (נדפס באגרות קודש ח"ד ע' קכ"ו) *נדפס כאן לראשונה בפרסום ראשון*

2. השתלשלות המלאה של הגההת כ"ק אדמו"ר לשיחה אל תלמידי תו"ת - נר ה' דחנוכה תשי"ב באידיש (נדפס בהוספות ללקו"ש ח"ב ע' 484) **נדפס כאן לראשונה בפרסום ראשון**
3. השתלשלות המלאה של הגההת כ"ק אדמו"ר לשיחה הנ"ל בלה"ק (נדפס עם הוספות בתו"מ התוועדויות ח"ד ע' 227 ואילך) **נדפס כאן לראשונה בפרסום ראשון**

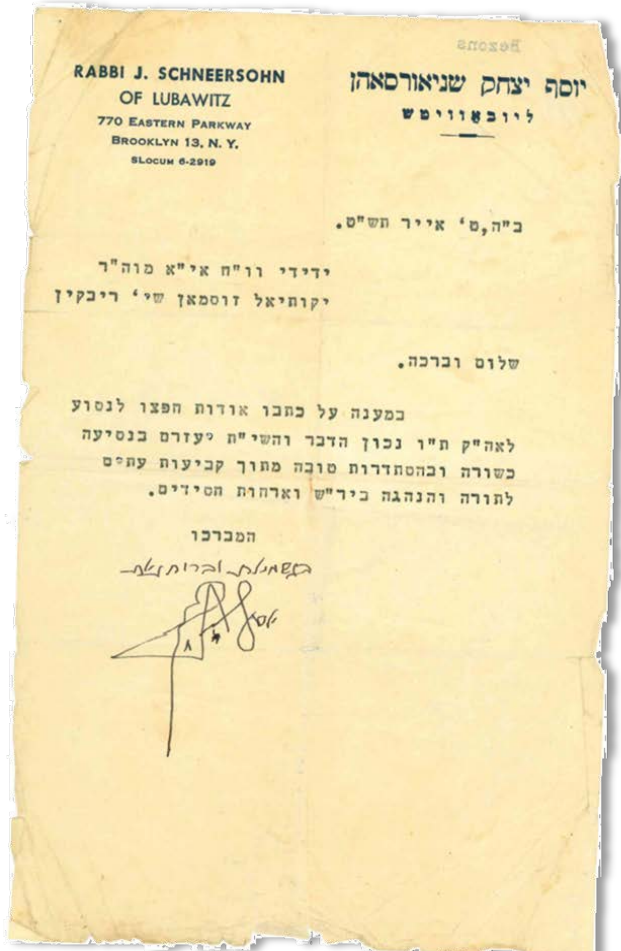
• כמה מכתבי כ"ק אדמו"ר, מענות ותמלולי יחידות אל סב הכלה ר' יעקב חנוכה ע"ה:

1. כמה יחידות ומכתבים מהמשך המעבר שלו מכותלי האינברסיטה לכותלי הישיבה
2. תמליל יחידות כ"ק אדמו"ר אליו אודות חזרתו לאוניברסיטה לאחר שהותו זמן רב בישיבה **נדפס כאן לראשונה בפרסום ראשון**
3. כמה מכתבים, מענות ותגובות להדו"חות אודות הפעולה "פגישה עם חב"ד" אשר ניהלה במשך השנים הקודמים של הפעולה **נדפס כאן לראשונה בפרסום ראשון**

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנוזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר.

משפחת ריבקין
ברוקלין, ניו יארק

משפחת חנוכה
פאסאדינא, קליפורני'ה

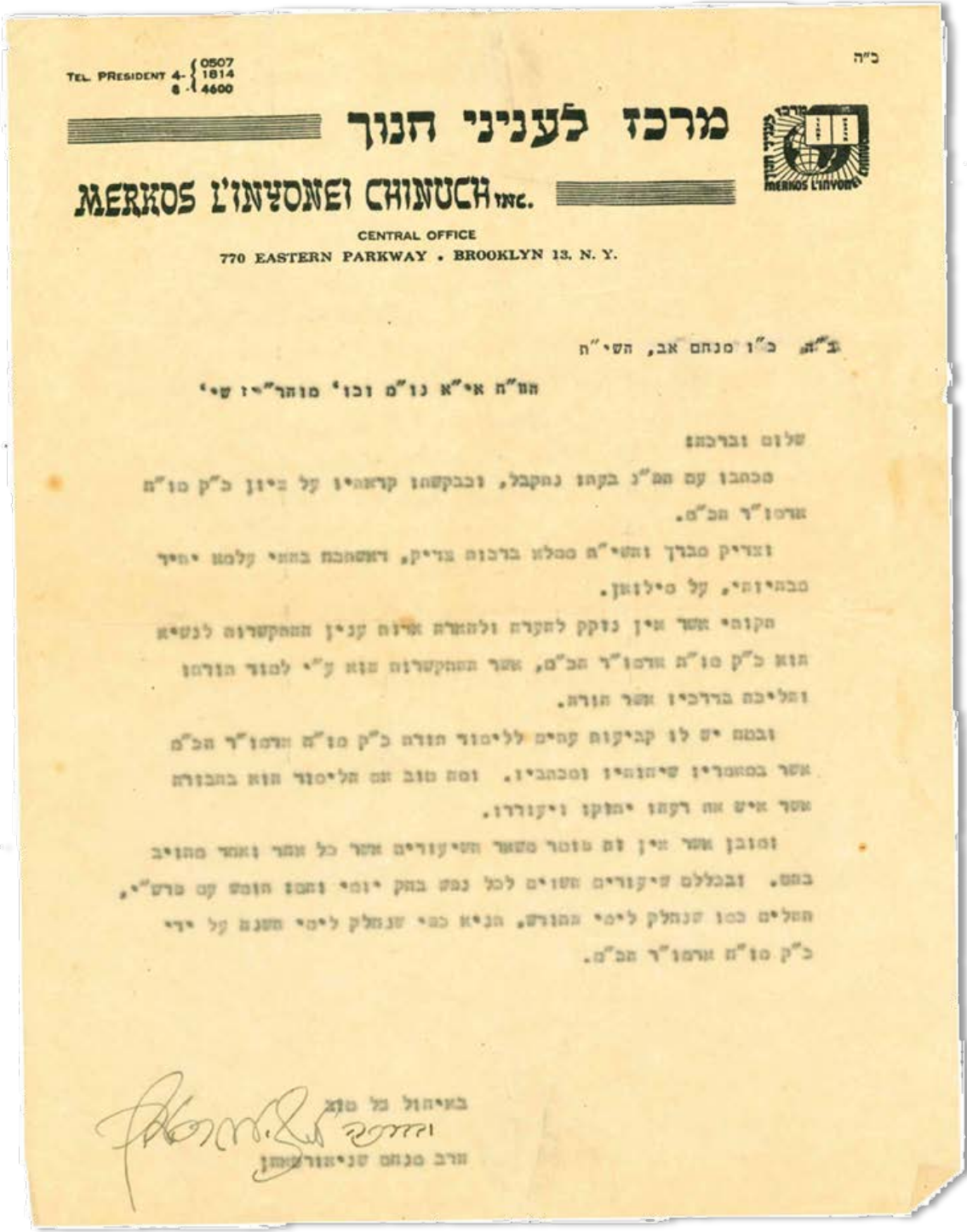
מכתב כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ אל סב החתן ע"ד מחשבתו לעבור דירה לארץ הקודש. המכתב הוא משנה האחרונה דחיים חיותו בעלמא דין - ויש לציין הי"ו"ד הנראה בתוך חתימת יד קדשו.

מכתב כ"ק אדמו"ר אליו ע"ד העברת דירתו בפועל לארצות הברית

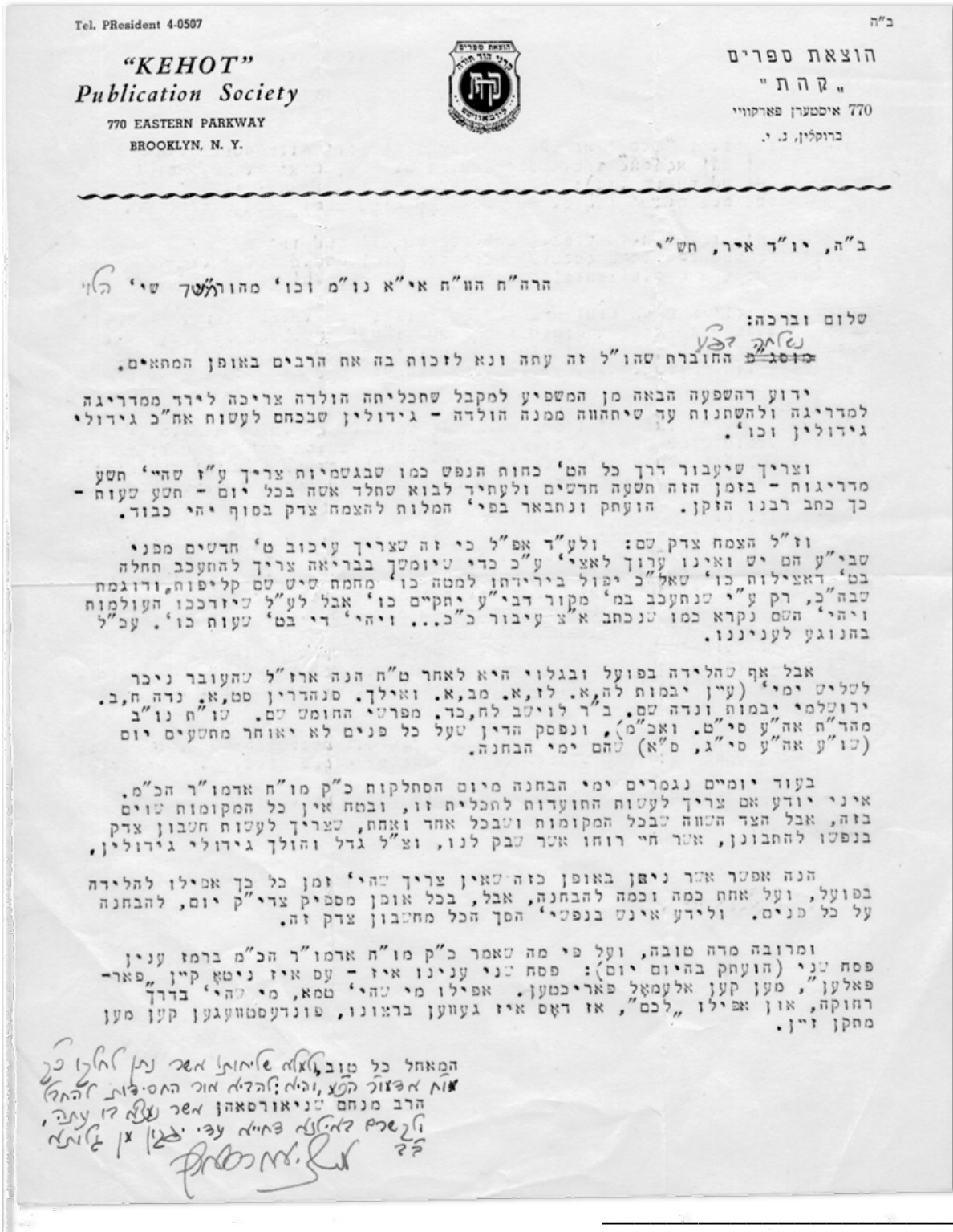

מכתב כ"ק אדמו"ר אל סב החתן, משלהי שנת תש"י ע"ד התקשרות אל נשיא דורינו. ויש לציין תאריך המכתב.

מכתב כללי-פרטי מאת כ"ק אדמו"ר, י' אייר תש"י, נשלח אל לסב הכלה.

הרבי הוסיף בגוכת"ק:

ולמלא שליחותו אשר נתן לחלקו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, והיא: להביא אור החסידות להחבל אשר נמצא בו עתה, ולקשרם באילנא דחייא עדי יפקון מן גלותא ב"ב [במהרה

בימינו]

MACHNE ISRAEL, Inc.
770 EASTERN PARKWAY
Brooklyn 13, N. Y.
Tel. SLocum 6-2919

מחנה ישראל
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין 13. נ. י.
טעל. סלאקום 6-2919
ב"ה

ב"ה, ערב שבת קודש, שבת תשובה חסי"א
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהח"ל שי' ה"ו
שלך

שלום וברכה:

בזה שלוח הקונטרס לשבת תשובה - יום הכפורים הבע"ל, ובודאי יזכה בו אח
כל סביבתו, ומה טוב אשר יחאספו ויחבקצו כו'

וראה במקומות המסומנים בהקדמה הקונטרס שמבואר בהם ענין תשובה עילאה
(אשר בה הוא עיקר מעלה בעלי תשובה כמ"ט באגה"ת ס"ח) שהוא אסיפה וקיבוץ כל
כחות הנפש, חט"ב אנוס, ובימים אלו הוא ג"כ אסיפה וקיבוץ כל פרטי הקומה
שלימה של בני ראשיכם שבטיכם גו' עד שואב מימן, אשר ויהי ביטורון מלך -
בהתאסף ראשי עם יתר שבטי ישראל.

וגדולה מעלה תשובה עילאה, ובפרט בזמן הזה. כי הנה בזמן הסנהדרין
חייבי מיתוח ב"ד טעטו תשובה אין ביה דין של מטה מוחלין להן, אבל עתה אשר
רק דין ד' מיתוח נטאר, ונמסר לב"ד של מעלה - אם עשה תשובה ב"ד של מעלה
מוחלין לו, ואין לום רועם ממעטיו הראשונים (מכות יג. ב. ועיי"ג כ"ט ח"נו"ב
מהרו"ק האו"ח ס"ה).

ואם בכפרת יום הכפורים הגבילו חז"ל אשר על פלגא דטיעורא לא מכפר, ויש
אומרים אשר המחויב עונש ולא הטא אין יום הכפורים פוטרנו מן העונש (כריחוח
יה. ב. חוד"ה דחנקה"ט ס"ז, סע"א)

הנה אין כל דבר עומד בפני בעלי תשובה.

ויהי רצון אשר תקיים בכל אחד ואחד מאחננו כולנו ברכה כ"ק מו"ח אדמו"ר
הכ"מ שהי' רגיל לברך את הנכנסים אליו בערב יוהכ"פ אחר הצות לבקש ברכה:

דער אויבערשטער זאל מעורר זיין מיט א התעוררות תשובה אמחיה מתוך
פנימיות ונקודת הלב

ונזכה לקיום היעוד: ישראל כיון שקושיין תשובה

המברך ומחברך לחתימה וגמר החימה טובה

מנחם מענדל בן חנה טניאורסאהן

מ. י. ר. הן נגאלין.
ה' ה' ורשיאות אלו
כחית: אגלתיא דעיה ע'
הציון וציה - דגל דינעט.
ר' אהרן טניאורסאהן
אין אגלתיא דעיה ע'
ויהי' דגל דינעט.

מכתב כללי-פרטי מאת כ"ק אדמו"ר, ערב שבת קודש, שבת תשובה תשי"א, נשלח אל
סב הכלה. הרבי הוסיף בגוכת"ק:

הפ"נ שלו ורשימת שמות קבלתי וקראתים בער"ה על הציון ובר"ה - בקאבינעט. לפלא
שאינ כותבים בפרט איך עברו עליהם ר"ה עשיית ויוהכ"פ בזכוי הרבים.

CABLE ADDRESS: HAMELACH, NEW YORK

TEL. PRESIDENT 4-0507
1814
8-4600

כ"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYONEI CHINUCH

CENTRAL OFFICE

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

:- CENTRAL ORGANIZATION FOR JEWISH EDUCATION :-

ב"ה, ד' דחנוכה, ה'תשי"א
ברוקלין

הרה"ח וו"ח אי"א נ"נ עוסקים בצרכי
ציבור באמונה וכו' מוה"ר שמואל דוד
שי' ומוה"ר יהודא ליב שי'

שלום וברכה:

בנועם שמעתי כי ביום ד' הבע"ל עתידה להתקיים בבית ידידנו
הו"ח אי"א עוסק בצרכי ציבור וכו' הר"ם שי' וועקטלער אסיפה
מיוחדת לדון על דבר סיוע ממשי לעבודה המרכז לעניני חינוך.

מוסג"ס העתק מכתב שכחתי לפני ימים אחדים לאסיפה מעין זו
למען המרכז לעניני חינוך מהנה ישראל וקה"ת שנתקיימה בניו-יארק.
ממכתב זה יראו מה היא השקפתי ודעתי ובקשהי ביחס לעבודה זו
ולחובה ולזכות אשר ביד כל אחד ואחת להשתתף בעבודה זו להחזקת
והרחבת עבודה ג' המוסדות האלה. ובודאי יפרסמו תוכן מכתבי
הנ"ל בין המשתתפים באסיפה הנ"ל אשר זכו לקחת חבל בעבודה כ"ק
מו"ח אדמו"ר הכ"מ, וכן בכל מקום אשר יביא תועלת.

והנני מקוה לשמוע בקרוב מהפעולות הממשיות של אסיפה זו
ומהפירות הטובים שיצאו מזריעה טובה זו וגידולי' בעתיד. ובמא
יודיעו גם שמה כל המשתתפים.

בברכת תעסה ייטב הו"ח וצוסיף לאור
התעורר ונאחז ולהאזין עם חובבי עז שפלה
מנחם עני יאורסאהן הנה"ג מן הסוד
[Handwritten signature]

DEPARTMENTS:

- PUBLICATIONS
- SCHOOL FOR GIRLS
- YOUTH CLUBS—
MESIBOS SHABBOS
- OVERSEAS
- FARMERS
- SERVICEMEN'S
- CONSULTATION AND INFORMATION
- RELIGIOUS RELEASE INSTRUCTION
- EMPLOYMENT BUREAU
- STATISTICS AND RESEARCH
- DISPLACED PERSONS

מכתב כ"ק אדמו"ר מיום ד' דחנוכה ה'תשי"א לקראת אסיפה לפעולות המל"ח
בקליפורניה. הרבי הוסיף בגוכת"ק:
[בברכת] חנוכה שילכו הלוח ומוסיף באור התומ"צ [התורה ומצוות] ודא"ח [דברי אלקים
חיים] ולהאיר גם חוצה עד שתכלה הרגל מן השוק

ב"ה, ערב שבת קודש כא טבה ה'השי"א,
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהר"י שי

שלום וברכה:

מוטג"פ החבורה ליום כ"ד טבה הבע"ל, הוא יום ההילולא של רבנו
הזקן, ובבקשה לזכור את הרבים בחבורה זו, ולהשתדל בחלוקה הש"ט במקומו ומחנו,
אם בפ"ע או ע"י צירוף עם אלו הנמצאים במקום אחר, וכמבואר בהחבורה.

" ויש לומר אשר באופן כזה ישנם כמה ענינים: א) ה"ח של המסכתא
אשר לקח לחלקו, (כמו שלימוד כל הש"ס הוא יותר גדול מצירוף לחד של לימוד
כל המסכתות אשר בו, שלכן נחוסף או דבר חדש - סעודה ושמחה שעושים בגמרה של
חורה דוקא, כך לימוד המסכתא בחור חלק מלימוד כל הש"ס גדול יותר מלימוד
המסכתא בפ"ע. ג) ע"י השתתפותו עם שאר הלוקחים חלק בחלוקה הש"ס - יש לו
שייכות גם ללימוד, וכאילו לומר כל הש"ס כולו. ד) ע"י השתתפותו הנ"ל, אולי
אפ"ל נחשב כלימוד בעשרה ויותר, סגדל מעלתו על הלימוד בנחידות - ויהי רצון
אשר ע"י קיום הקנה זו של בעל ההילולא, הנה, שרש נשמחו יאיר אור נשפע רב
זכוחו לחגן חגן נפשו עלינו ועל כל ישראל ממקור החיים והי' החיים להעלותם
מעלה מעלה בעילוי אחר עילוי ולקשרם בקשר אמיץ וחזק בה' אחד ע"י החורה דבה
מקשרין ישראל בקב"ה."

ובפרט בשנה הסלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר, בלשון סכתבו
בני כ"ק אדמו"ר הזקן, נוסל כבוד מביח חיינו עטרה הפארתנו נזר ישראל צפירה
הפארה עד כי בעגלה רידן, ה' יסלח לנו גואל הצדק ויוציאנו מאפלה לאורה,
והקיצו ורננו שוכני עפר, וישמיענו נפלאות חזרתו, תורת ה' תמימה משיבה
נטש. אמן, כן. יהי רצון.

[Handwritten signature]
מנחם שניאורסאהן

בגמרה של חורה: רמ"א בשו"ע או"ח מהר"מ - והוא מיל"ט (מ"א, ג) - לענין
חושב כ. ומנהגן של ישראל בשמחה יתרה בסיום הש"ס מבסיום מסכתא, אף שגם זו
מעודה מצוה היא (שם רמ"א סחקנ"א ס"י).

כך לימוד המסכתא כו': כמה דוגמאות לזה, ואחת מהן: לריש לקיש דחצי סעור
סוחר, אם חושב להשלים אסור (ירושלמי תרומה פ"ו ה"א). - וראה סער היחוד
והאמונה רפ"ב.

וכאלו לומר כל הש"ס: - עד"ז יש לחקור בשותפות אם יש לכאן"א כל הנכסים,
או ריש לכאן"א חלק בכל חלק מהם, ובנדרו"ד יש להביא רא' מעונשי-דמרוכה
מדה טובה' דמלאכה שעטאזה שנים (שבת צג, א וסח) הלכה דאם זה אינו יכול
וזה א"י שניהם חייבים ודי בשיעור אחר לטניהם" (ואפילו למאן דפליג י"ל
דשאני שבת דיש קרא יתרה למעוטה) וגם בנדרו"ד כאו"א בפ"ע אינו יכול בעלי
עסק מפני הציווי דהנהג בהם מנהג דרך ארץ, ויוסבי אוהל - מפני החיוב בלימוד
שאר חלקי החורה - ועי"ג כ"סו"ח חכם צבי ספ"ב בשם הרשב"א דמלבד שבת הנה
גם זה יכול וז"י שניהם חייבים. - טוב מצאחי הראי' מטבה בשו"ח נחלה לישראל
ומציין לתבו"ס ס"ב טקנ"ב. ק"ט למהר"ק. מחנה אפרים הל' זכ"י ומחנה ס"א.

דחשב כלימוד בעשרה: ראה מג"א מהר"ז טק"ג. ר"ח ליזמא (נא, א): סטח ראסון
קרבן צבור הוא, דבכנופיא אחי, דהא כל ישראל חייבין לעשותו.

סגדל טעלתו: אה"ק ס"א.
שרש טעלתו: בקוב"ה"ה... נוסל... הפארה... יסלח... ראון: הקרמה סו"ע רבנו
הזקן.

ב"ה _____ להרש _____ ה'השי"א
הנהלת חלוקה הש"ס ע"י "מחנה ישראל"

דערמיט בעם איך אריינעמען מיר אין רשימה פון חלוקה הש"ס בד, טבה ה'השי"א
*און איך נעם בל"נ די מסכתא _____ בעם געבן מיר א מסכתא ע"פ הגורל.

ארעס. _____
דער ארעס פון מחנה ישראל איז:

MACHNE ISRAEL, Inc.
CHALUKAS HASHAS DEPT.
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
*אונטערשרייבען דעם אופן וואס מען וויל.

המכתב כמו שנשלחה לתבוצי אנ"ש וכו' עם חתימת יד קדשו של כ"ק אדמו"ר. היו
מקלידים את המכתב על 'סטנסיל' והרבי הי' חותם על הסטנסיל בדיוק רב, לעשות חור
דרך הנייר בכדי שיהי' מוכן לעשות מזה עותקים רבים.

תתסט

ב"ה, ערב שבת קדש כ"א טבת, ה'תשי"א
ברוקלין, נ.י.

הרת"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהר"י שי

שלום וברכה!

מוסגי' החוברת ליום כ"ד טבת הבע"ל, הוא יום ההילולא של רבנו הזקן, ובבקשה לזכות את הרבים בחוברת זו, ולהשתדל בחלוקת הש"ס במקומו ומחננו, אם בפ"ע או ע"י צירוף עם אלו הנמצאים במקום אחר, וכמבואר בהחברת.

- ויש לומר אשר באופן כזה ישנם כמה ענינים: (א) ת"ת של המסכתא אשר לקח לחלקו. (ב) כמו שלימוד כל הש"ס הוא יותר גדול מצירוף לחוד של לימוד כל המסכתות אשר בו, שלכן נתוסף אז דבר חדש - סעודה ושמחה שעושין בגמרה של תורה דוקא, כך לימוד המסכתא בתור חלק מלימוד כל הש"ס גדול יותר מלימוד המסכתא בפ"ע. (ג) ע"י השתתפותו עם שאר הלוקחים חלק בחלוקת הש"ס - יש לו שייכות גם ללימודם, וכאילו לומד כל הש"ס כולו. (ד) ע"י השתתפותו הנ"ל, אולי אפ"ל דנחשב כלימוד בעשרה ויותר, שגדל מעלתו על הלימוד ביחידות. (ה) קודם הלימוד הרי יכול לזכות ולתת חלק בת"ת שלו לאחרים (שו"ע יו"ד רסרמ"ו) והרי גם בנדו"ד כאו"א מהמשתתפים רצונו (בזכות) לימוד כל הש"ס כולו, ובמילא מקנה ומזכה לכל או"א מהמשתתפים בלימודו. -

ויהי רצון אשר ע"י קיום תקנה זו של בעל ההילולא, הנח, שרש נשמתו יאיר אור ושפע רב זכותו להגן מגן נפשנו עלינו ועל כל ישראל ממקור החיים וחיי החיים להעלותם מעלה מעלה בעילוי אחר עילוי ולקשרם בקשר אמיץ וחזק בה' אחד ע"י התורה דבה מתקשרין ישראל בקב"ה."

ובפרט בשנת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר בלשון שכתבו בני כ"ק אדמו"ר הזקן, נוטל כבוד מבית חיינו עטרת תפארתנו נזר ישראל צפירת תפארה" עד כי בעגלה דידן, ה' ישלח לנו גואל הצדק ויוציאנו מאפלה לאורה, והקיצו ורננו שוכני עפר, וישמיענו נפלאות מתורתנו, תורת ה' תמימה משיבת נפש. אמן, כן יהי רצון."

מ. שניאורסאהן

כללי-פרטי. נדפסה בלקי"ש ח"י ע' 267.

החברת: שבלק"ד ש.מ.

בחלוקת הש"ס: עפ"י מ"ש באנהיק (בסוסו). לגמור כל הש"ס בכל שנה ושנה ובכל עיר ועיר לחלק המסכתות כו" - נהגו סמו לסדר חלוקת הש"ס ב"ש כסלו: בשנת תרס"ג הנהיגו לסדר כ"ד טבת (וכן ה"י גם בהשנה בה נכתב מכתב זה - תשי"א); ובשנת תשי"ג נקבע שוב ל"ש כסלו (ע"י בפרטיות לקי"ד שם תשנ"א, א).

ויש לומר: ראה גם לעיל ח"ג אגרות חלה. תמ"ד. תמ"ב.

וכאילו לומד כל הש"ס: - ע"ז יש לחקור בשותפות אם יש לכאו"א כל הנכסים. או דיש לכאו"א חלק בכל חלק מחס. ובנדו"ד יש להביא ראיה מעונשין - דמרוכה מדה טובה - דמלאכה שעשאוה שנים (שבת צג, א ושם) הלכה דאם זה אינו יכול וזה איי שניהם חייבים ודי בשיעור אחד לשניהם - (ואפילו למאן דפליג - י"ל דשאני שבת דיש קרא יתרה למעוטא) וגם בנדו"ד כאו"א בפ"ע אינו יכול: בעלי עסק מפני חציווי דהנהג בהם מנהג דרך ארץ. ויושבי אהל - מפני החיוב בלימוד שאר חלקי התורה. - ועייגי"כ שו"ת חסם צני ספ"ב בשם הרשב"א דמלבד שבת חנה גם זה יכול וז"י שניהם חייבים. - שוב מצאתי הראי' משבת בשו"ת נחלה לישראל ומציי"ן לתבוי"ש ס"ב סקני"ב. ק"ס למהרש"ק. מנחה אפרים הל' זכ"י ומתנה ס"א. - ואכמ"ל.

דנחשב כלימוד בעשרה: ראה מג"א סתרפ"ז סק"ג. ר"ח ליומא (נא, א): פסח ראשון קרבן צבור הוא, דבכנופיא אתי, דהא כל ישראל חייבין לעשותו.

שגדל מעלתו: אנהיק סכ"ג.

שרש... בקב"ה... נוטל... תפארה... ישלח... רצון: הקדמת שר"ע רבנו הזקן.

פענוח מהמכתב כמו שנדפסה
באגרות קודש חלק ד' ע' קכ"ו.

שיחת נר ה' דחנוכה ה'תשי"ב

מגישים אנו בזה סדר ההשתלשלות המלאה דהגההת כ"ק אדמו"ר לשיחתו הקדושה שדיבר לתלמידי תומכי תמימים בעת כניסתם לחדרו לקבל "מעוה חנוכה" בנר ה' דחנוכה תשי"ב. השיחה הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר בין באידיש ובין בלה"ק ונשלח לכו"כ. ולהלן רואים סדר ההגהה מרשימת התלמידים הראשונה עד בואה לדפוס.

כדאי להעיר - בתור רקע היסטורי - אשר עשרה ימים לפני שנאמרה שיחה זו - בי"ט כסלו - עורר כ"ק אדמו"ר ע"ד הדיוק בשמירת זמני לימוד החסידות בבוקר, וסיפר, שלפני מספר שבועות (ביום כ"ח מרחשון) ביקש מהמשפיעים למסור לו רשימת התלמידים המדייקים בשמירת הזמן, ולע"ע אין המצב משביע רצון, ולכן מודיע עתה שבעוד עשרה ימים יבקש עוה"פ את רשימת התלמידים, ותקוותו לקבל בשורות משמחות יותר, ובדאי לא יסתפקו בהחלטה והבטחה בעלמא מבלי לקיימה, אלא שתהי' החלטה והבטחה אמיתית, ולא באופן מרומה ("ניט גענארטערהייט"), ומה גם שלא יוכלו לרמות, שהרי יראו את ההנהגה בפועל. וע"ד פתגם אדמו"ר מהר"ש - כפי שסיפר הרבי (ראה סה"ש תש"א ע' 100) - שאת הקב"ה בודאי אי אפשר לרמות ח"ו, וגם את העולם לא מרמים, כי אם את עצמו בלבד, מהו איפוא ה"קונץ" לרמות טיפש?!...

והוסיף, שרשימת התלמידים שיבקש בעוד עשרה ימים תהי' נוגעת בקשר לענין מסויים, וכדי שלא יבואו אח"כ בטענות שאילו היו יודעים כו' לכן מודיע על זה מראש.

בנר ה' בחנוכה (שנאמרה שיחה זו) נשלמו עשרת הימים עליהם דיבר בשיחת י"ט כסלו, וע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר נכנסו לחדרו הק' התלמידים שהיו מהשומרים את הסדר דלימוד החסידות בבוקר, גם אלה שהיו לכל הפחות ג' פעמים מאז י"ט כסלו.

(ע"פ ההערות לשיחה הנ"ל, נדפס בתורת מנחם - התוועדויות תשי"ב חלק ראשון (ח"ד) ע' 227 וראה בהנסמן שם)

וכדאי לצטט דברי כ"ק אדמו"ר בשלחו שיחה זו להרב אלי' חיים אבאלטקאי [רויטבלאט] בזאת חנוכה (נדפס באגרות קודש ח"ה ריש ע' קכ): "כן מוסג"פ רשימת השיחה מנר החמישי דחנוכה, אשר אמרתי לפני התלמידים שיחיו, אבל באמת שייכה היא לכל התמימים ובכלל ליהודי שומר תומ"צ, שבזה נכלל ג"כ הציווי הוכח תוכיח ואהבת לרעך כו' וד"ל" במובן זה כתב ג"כ מאוחר בשנה, ב' אד"ש (נדפס שם ע' רמו): "מוסג"פ ר"ד מה שאמרתי לפני תלמידי הישיבה בחנוכה העבר, אשר באמת תוכנו מתאים לכאו"א מבני ישראל ובפרט בני תורה ובכל השנה כולה" (כן הוא גם שם ע' קעד לעוד א')

בית דין / התלמוד

* בין אנשים בין אנשים, נרות שבת ויו"ט איז נאר לנשים אבער נרות הנוכה זיינען סיי
 לאנשים, וואס איז דרכו לכבוש, הם הם מנחם לנשים, וואס איז דוכט זיך אז
 ער האט ניט די מק בריסקייט, די תקיפות התורה אויף לכבוש און פועל זיין אויף
 א זולה. אבער לכה"פ זיין סביבה קען ער באלייכטן. אחד בשמאל-הניט נאר דער
 הלל הימני זיין אייגענער הלל השמאלי זאל מאיר זיין. און אויך באלייכטן דעם זולה, אין
 געפינען אין אים דעם נר און אנצינדן. מפחה ביחו מבחוק-אז ביי ישיבה בתורים
 איז אויך זייערע חיצוניות דייקע ענינים זאלן זיין כפי הכוונה. און עס זאל זיין
 מוסיף והולך, מוסיף והולך-יעדער נאכט מיט א ליכטל מער.
 דער אויבערשטער זאל העלפן איר זאלט אויספירן די כוונה פון די מיסדי
 הישיבה און די מנהלי הישיבה און עס זאל בחסד וברחמים, און מען זאל האבן פון
 איר מנחם נחה, הסידושן נחה, אין אלע פרטים.
 היינט איז דאך הנוכה, און עס איז א מנהג ישראל אז הנוכה גיט מען הנוכה
 געלט. וועל איך איר געבן פון דעם רבי'נס קופה, אויף דעם רבי'נס קופה, אין
 דער רבי געזאגט, אז הנוטל פרוטה מאיוב מתברך, איז ניט נוגע די כמות, הגם אז
 ס'איז די קלענסטע מטבע, א פרוטה, היבאלד אז די פרוטה איז פון אירא תלקים איז
 מתברך-עס וועט זיין בהאלחה, און דער רבי זאגט בהאלחה-איז ניט נאר בגשמיות
 נאר אויך ברוחניות.
 (נתן בירו הקדושה לכל אחד מן התלמידים שנכנסו, שקל אחד)
 וי (שיק לעמוד לו קופה שורכו ויחזיק ויהא פאס)
 וי דער אלטער רבי זאגט אין חניא ושו"ע הלכות ה"ח בגלגול זה או בגלגול
 אחר, וואס בגלגול אחר מיינט מען ניט נאר נאך מאה ועשרים שנה, וואס דאס איז דער
 פיי' הפשוט, בגלגול אחר מיינט אויך ווען ס'ווערט א שינוי התורה.
 זיבן דיין אין קפ דאייס מיליו דעאלד זיין.

המשך הגירסה הראשונה של השיחה באידיש.

הגירסה השנייה של השיחה באידיש. להמכסה השתמשו במכסה ישנה ושכחו לשנות השנה לתשי"ב ושינתה אותו הרבי בגוכת"ק.

(2)

בס"ד. רשימת דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, בעה
כניסת התלמידים לחדרו. ליל נר חמישי
דחנוכה ה' תשי"ב. (כפי שנרשם ע"י אחד
השומעים והוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א)

די רביים מייסדי (1) ומנהלי הישיבה האבן געוואלט
אז די תלמידים פון דער ישיבה זאלן זיין - נרות להאיר (2)
ניט נאר סתם תלמידים, ניט נאר תלמידים לומדים, ניט נאר
תלמידים חסידים, נאר - נרות להאיר. דער דיוק אין דעם
לשון - אי נרות אי להאיר - ווייל עס קאן זיין א נר, א
פתילה און שמן און געפינען זיך אין א כלי (3), אבער עס
פעלט דער להאיר, עס איז ניט אנגעצונדן, עס לייכט ניט אין
זיך און ניט אין יענעם.
עס דארף זיין נרות להאיר - אויסגעפינען ביי זיך
דעם נר און אנצינדן אים, און דער לשון איז דאך להאיר -
ניט אור, אדער מאיר (4) - דאס באווייזט דעם תכלית הנרות,
אויף להאיר דוקא (5) און מען קאן זאגן, אז דאס איז כולל
נאך א ענין: מען דארף אויפלייכטן יענעם. אויסגעפינען
אין יענעם די שמן פתילה און כלי און אנצינדן.

- (1) מייסדי ל' רביים, כ"ק, בנוגע לפועל הי' כ"ק מו"ה אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, המציע לאביו, כ"ק אדמו"ר
(מהורש"ב) זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לייסד ישיבה - (השם
"תומכי חמימים" נקבע רק לשנה הבאה - "התמים" ה"א ע'
כג ואילך). ואחרי דו"ד שהי' ביניהם, נסע כ"ק אדמו"ר
(מהורש"ב) על האהל (כך שמעתי סתם מכ"ק מו"ה אדמו"ר.
ובודאי הכוונה להאהל בליובאוויטש - היינו של כ"ק
אדמו"ר ה"צמח צדק" וכ"ק אדמו"ר מהר"ש - זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע), ובבואו משם אמר כי מקבל ההצעה.
(2) ואה ג"כ תורת שלום ע' פב, פז. קונטרס עץ החיים פכ"ב.
(3) ואה תו"א מקץ לב, ב. שם לח, ב. לקו"ת בהעלותך. לג, ג.
שערי אורה רד"ה כי אתה נרי. ובכ"מ.
(4) ע"ד הלשון כוכבי אור כו' כוכביט המאירים (פסחים ב, א).
(5) ואה ברכות נג, א.

3

סיאן
100
120
130
140
150

* * *

לעולם
(אין אף
כדי לקר
לפי געווען

וויבאלד אז דאס איז געווען זייער כוונה, ווייס מען צוויי ענינים: ערשטנס - אז זיי האבן אריינגעלייגט כחות אין דעם. צווייטנס - בדרך ממילא איז פאראן ביי אייך די יכולת וכחות אויף דעם. אבער דער אויבערשטער וויל דאך ניט אז עס זאל זיין נהמא דכסופא, און ווי דער רבי האט דערציילט⁶ אז ביי חסידים איז ממילא קיין ענין ניט - מאכט זיך ביי יעדן איינעם נסיונות און שוועריגקייטן. אמאל דוכט זיך אז עס איז א נסיון, אמאל איז דאס טאקע א נסיון. איינער מיינט אז פאר אים איז צו שווער אזא עבודה, אן אנדערן דוכט זיך אז ער איז שוין א נר להאיר, ווי ער איז יעצט איז ער שוין כפי הכוונה - הגם אז למעשה איז נאך גאר ווייט דערפון.

אבער וויבאלד אז א רבי א צדיק האט דאס געוואלט, וואס רז"ל זאגן דאך צדיקים דומים לבוראס, איז כשם ווי ביי הקב"ה איז וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, אזוי איז ביי א רבי⁷, וואס ער איז א מנוצע המחבר אידן און דעם אויבערשטן, ובפרט זיינע תלמידים ומקושרים און דעם אויבערשטן, איז דערביי אויך - לא ידח ממנו נדח, און די זאך וועט זיך אפמאן, ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא וש"ע הלכות ח"ת⁷ בגלגול זה או בגלגול אחר. בגלגול אחר מיינט מען ניט נאר נאך מאה ועשרים שנה, וואס דאס איז דער פי' הפשוט, בגלגול אחר מיינט אויך ווען עס ווערט א שינוי עיקרי אין עם בחיים חיותו בעלמא דין⁸.

און וויבאלד אז מען קאן דאס טאן פריער - וואס דארף מען אפלייגן אויף שפעטער? ווי דער רבי זאגט אין א שיחה, אז חסידים זיינען קלוגע און זיי לייגן ניט אפ אויף מארגן וואס מען קאן טאן היינט, היום לעשותם.

- 6) ראה ס' השיחות קיץ הש"ת ע' נז.
- 7) תניא ספ"ט. שו"ע הל' ת"ת פ"ד ס"ג.
- 8) ראה שער הגלגולים הקדמה ב: וענין זה שהוא גלגול בחיים כו'. ושם בסוף הקדמה ג. ובקומות המחאימים בס' הגלגולים. תניא ספ"ד.

נד

דערפאר איז פורים האָט אַ שייכות מערער צו מצוות. און די מצוות פון פורים זיינען משלוח מנות איש לרעהו וכו', מצוות וועלכע זיינען פאר-בונדן מיטן גוף. און דער משלוח מנות דארף זיין דוקא אין אַזעלכע זאַכן וואָס הגוף יכול להנות ממנו. ויש דיעה דאפילו בבשר חי אין יכילים לצאת משלוח מנות⁽¹²⁾.

מה שאין כן בנר חנוכה זאגט מען הגרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהן, ווייל דאָס איז פאַרבונדן מיט רוחניות.

עס איז ידוע, אַז בשעת אַ זאָך ברענט, איז וואָס דער חומר איז מער מגושם, ברענט עס ברעש יותר, מה שאין כן אַ חומר דק, אַן איידע-לעד חומר, ברענט עס אַן אַ רעש. דער טעם הדבר איז, ווייל דער רעש קומט מצד ביטול הישות.

און על פי זה וועט מען אויך פאַרשטיין דעם חילוק פון פורים און חנוכה, וואָס פורים איז די שמחה ברעש און חנוכה בחשאי.

יא. מען דארף דאָך מיטגעמען פון חנוכה אויף אַ גאַנץ יאָר. איז די הוראה פון דעם ענין בנוגע להעביר דה אויף דעם גאַנצן יאָר:

די עבודה דארף זיין שלא ברעש נאָר בחשאי. ד. ה. מען לאָזט לכתחלה ניט צו קיין מנגד. מצוה להאיר על פתח ביתו מבחוץ, מען דארף טאַקע באַלייכטן אויך דעם הרשך שמבחוץ, אָבער ניט אין אַן אופן פון מלחמה, נאָר מען נעמט מיט אַהין די אייגע-נע ליכטיקייט ובדרך ממילא איז מעט אור דוחה הרבה חושך. ובפרט כש-מוסיף והולך, יעדן טאָג איז מען

מוסיף אור, ביי מען קומט צו צום נר השמיני, וואָס איז תכלית האור. ווי מען האָט גערעדט בארוכה, דורך דעם פועל'ט מען במילא אַז ויליה כיום יאיר.

(משיחות ש"פ מקץ, תשס"ו)

יב. די רביים מייסדי⁽¹³⁾ ומנהלי הישיבה תומכי תמימים⁽¹⁴⁾ ליובאוויטש, איז געווען חפצם ורצונם⁽¹⁵⁾ אַז די תלמידים פון דער ישיבה זאָלן זיין — נרות להאיר⁽¹⁶⁾, ניט נאָר סתם תלמידים, ניט נאָר תלמידים לומדים, ניט נאָר תלמידים חסידים, נאָר — נרות להאיר. דער דיוק אין דעם

(14) מייסדי לשון רבים, כי, בנוגע לפועל, הי' כ"ק פורי וחמי ארמז"ר וצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, המציע לאביו, כ"ק ארמז"ר (מהורש"ב) וצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, לייסר ישיבה. אחרי זיין ודברים שהי' ביניהם, נסע כ"ק ארמז"ר (מהורש"ב) על האוהל (כך שמעתי סתם מכ"ק מו"ח אדמו"ר, ובדאי הכוונה להאוהל בליובאוויטש — היינו של כ"ק ארמז"ר ה"צמח צדק" וכ"ק ארמז"ר מהר"ש — וצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע), ובבואו משם אמר לכ"ק מו"ח אדמו"ר כי מקבל ההצעה.

(15) אודות קריאה השם, תומכי תמימים — ראה, "התמים" ח"א ע' כג ואילך. אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"י ע' שסה.

(16) חפצם ורצונם: חפץ — פנימיות הרצון, חפצו שהוא הסיבה לרצון. רצון — חפציות הרצון, הרצון גלוי (עיי' לקוטי תורה, שיר השירים ד"ה לבבתי סוף פרק א. ושם נסכ"ן), וכדו"ק לשון רז"ל: כוספין אותו ער שיאמר רוצה אני — כי אינו מתענג בזה, ואדרבה, אלא שבכל זה רוצה, כיון שכוספין אותו. ואין להקשות דאף על פי כן הי' צ"ל לשון מרז"ל זה חפץ אני, על פי מה שכתב הרמב"ם בהלי גירושין סוף פרק ב — דלא קשיא דאף שכאמיתית חפץ הוא (יאפילו בלא הכתי'), אבל כיון שעדיין הוא קצתו אינו מכיר ומודה בזה, הרי הוא אומר רוצה אני ולא חפץ אני. וק"ל.

(17) ראה ג"כ תורת שלים עמוד 73:4, 77. קונטרס עץ החיים פרק כב.

(13) ראה שרי מגוים אורח חיים סוף סימן תרצה.

לקוטי הוספות / הנוכה שיחות 485

דאס טאקע א נסיון. איינער מיינט אז פאר אים איז צו שווער אזא עבודה. אן אנדערן דוכט זיך אז ער איז שוין א נר להאיר, ווי ער איז איצט איז ער שוין כפי הכונה — הגם אז למעשה איז נאך גאר ווייט דערפון.

אבער וויבאלד אז א רבי א צדיק האט דאס געוואלט, וואס ר"ל זאגן⁽²²⁾ דאך צדיקים דומים לבוראם, איז כשם ווי ביי הקב"ה איז וחשב מחשבות לבלתי ידה ממנו נדח⁽²³⁾. אזוי איז ביי א רבי'ן, וואס ער איז א ממוצע המחבר אידן און דעם אויבערשטן, ובפרט זיינע תלמידים ומקושרים און דעם אייבערשטן⁽²⁴⁾. איז דערביי אויך — לא ידה ממנו נדח, און די זאך וועט זיך אפטאן. ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא וש"ע הלכות תלמוד תורה⁽²⁵⁾ בגלגול זה או בגלגול אחר. בגלגול אחר מיינט מען ניט נאך מאה ועשרים שנה, וואס דאס איז דער פירוש הפשוט. בגלגול אחר מיינט אויך ווען עס ווערט א שינוי עיקרי אין אים בחיים תייתו בעלמא דין⁽²⁶⁾.

און וויבאלד אז מען קען דאס טאן פריער — וואס דארף מען אפֿ לייגן אויף שפעטער? ווי דער רבי זאגט אין א שיחה, אז חסידים זיי-

לשון — נרות און להאיר — ווייל עס קען זיין א נר, א פתילה און שמן און געפינען זיך אין א כלי⁽¹⁸⁾. אבער עס פעלט דער להאיר, עס איז ניט אָנגעצונדן, עס לייכט ניט אין זיך און ניט אין יענעם.

עס דארף זיין נרות להאיר — אויסגעפינען ביי זיך דעם נר און אָנצינדן אים, און דער לשון איז דאך להאיר — ניט אור, אָדער מאיר⁽¹⁹⁾ — דאס באַווייזט דעם תכ" לית הגרות, אויף להאיר דוקא⁽²⁰⁾. אין מען קען זאגן, אז דאס איז כולל נאך אן ענין: מען דארף אויפלייכטן יענעם, אויסגעפינען אין יענעם די שמן, פתילה און כלי און אָנצינדן.

יג. וויבאלד אז דאס איז געווען זייער כוונה, ווייס מען צוויי ענינים: ערשטנס — אז זיי האָבן אַריינגע־ לייגט כחות אין דעם, צווייטנס — בדרך ממילא איז ביי אייך געוואָרן (אויב אפילו פריער איז ניט געווען) די יכולת וכחות אויף דעם.

אבער דער אויבערשטער וויל דאך ניט אז עס זאל זיין נהמא דכסופא⁽²¹⁾, און ווי דער רבי האָט דערציילט⁽²²⁾ אז ביי חסידים איז מוזילא קיין ענין ניט — מאַכט זיך ביי יעדן איינעם נסיונות און שוועריקייטן, אַמאָל דוכט זיך אז עס איז א נסיון, אַמאָל איז

⁽²²⁾ במדבר רבה פרשה י, ה.

⁽²³⁾ שמואל ב יד, יד.

⁽²⁴⁾ ראה תורה שלום עמוד 158 (שם מדובר ע"ד אומ"ר האמצעי): עומד בין הוי' וביניכם כו' ממוצע המחבר, המאחד

עולמות ואלקות ע"י הגשמות.

⁽²⁵⁾ תניא סוף פרק לט, ש"ע הלכות תלמוד תורה פרק ד ס"ג.

⁽²⁶⁾ ראה שער הגלגולים הקדמה ב: וענין זה שהוא גלגול בחיים כו', ושם כסוף הקדמה ג, ובמקומות המחאמים בספר הגלגולים, וראה גם כן תניא סוף פרק יד.

⁽¹⁸⁾ עינים בנפש האדם ובעבודת השי"ת — ראה תורה אור פרשת מקץ לב, ב. שם לה, ב. לקוטי תורה בהעלותך לג, ג. שערי אורה רד"ה כי אתה נרי, ובכפף מקומות.

⁽¹⁹⁾ ע"ד הלשון כוכבי אור כו' כוכבים המאירים (פסחים ב, א).

⁽²⁰⁾ ראה ברכות נג, א.

⁽²¹⁾ ראה תנא דבי אליהו חלק א פרק כ, לקוטי תורה ריש פרשת צו.

⁽²²⁾ ראה ספר השיחות קיץ השי"ת עמוד 72.

486 לקוטי הוספות / חנוכה שיחות

נען קלוגע זיי לייגן ניט אפ אויף מארגן וואס מען קען טאן היינט, היום לעשותם.

יד. די עיקר מצוה פון חנוכה איז — צינדן חנוכה ליכט²⁵.

בין נשים בין אנשים דארפן אג" צינדן. נרות שבת ויום טוב גמטרו לנשים²⁶. אבער נרות חנוכה זיינען סיי לאנשים, איש — שדרכו לכבוש, סיי לנשים, אַזא וואָס אים דוכט זיך אַז ער האָט ניט די ברייטקייט, די תקיפות אויף לכבוש און פועל זיין אויף אַ זולת. אַבער לכל הפחות זיין סביבה קען ער באַלייכטן.

דער זמן ההדלקה איז משתשקע החמה — ווען עס ווערט חושך. כשטמאו כל השמנים (אפילו די שמ"נים) שבהיכל, און אויך נאָכן חורבן בית המקדש, דאָס הייסט אויף להאיר חשכת העומת זה והגלות.

על פתח ביתו מבחוץ — אַז ביי אידן בכלל און ביי ישיבה בחורים בפרט — איז אויך זייערע היצוניות²⁷ דיקע ענינים זאָלן זיין כפי הכוונה. און עס זאָל זיין מוסיף והולך, מוסיף ואור — יעדע נאָכט מיט אַ לייכטגנדי קער ליכטל מער — גר מצוה ותורה אור. ווען קען מען זיין זיכער אין דעם — אויב עס איז דאָ דער דרך חיים, ווי דער סיום הפסוק, וואָס דאָס איז די התקשרות צו דעם מאור שבתורה, פנימיות התורה, תורת החסידות, — ווי עס רעדט זיך בארוכה אין קונטרס עץ החיים²⁸.

מניחה בשמאל — ניט נאָר דעם

חלל הימני, נאָר אויך זיין אייגענ גער חלל השמאלי זאָל מאיר זיין, און אויך באַלייכטן דעם זולת, דעם אמת'ן זולת²⁹. געפינען אין אים דעם גר און אַנצינדן.

דער אויבערשטער זאָל העלפן אַז איר, די נרות להאיר, זאָלט אויספירן די כוונה פון די מייסדי הישיבה און די מנהלי הישיבה און עס זאָל זיין בחדד וברחמים, און מען זאָל האָבן פון אייך נחת, חסידישן נחת, אין אַלע פרטים.

טו. היינט איז דאָך חנוכה, חנוכה איז אַ מנהג ישראל אַז מען גיט חנוכה געלט, וועל איך אייך געבן חנוכה געלט פון דעם רבי'נס אַ קופה — איז דאָס ווי דער רבי האָט אַמאל געזאָגט, אַז דאָס איז על דרך מאמר רז"ל³⁰ הנוטל פרוטה מאיוב מתברך, אַז עס איז ניט נוגע די כמות, הגם עס איז די קלענסטע מטבע, אַ פרוטה, וויבאָלד אַז די פרוטה איז פון אַ תם וישר ירא אלקים וסר מרע איז מתברך — עס וועט זיך בהצלחה, און אַז דער רבי זאָגט בהצלחה — איז ניט נאָר בגשמיות נאָר אויך ברוחניות.

(נתן בידו הקדושה מעות חנוכה — שקל כסף³¹) אחד³² — לכל אחד מן התלמידים שנכנסו).

אַ גוט חנוכה.

(משיחת ליד גר ה' דחנוכה (לתלמידי

תוית דברוקלין), תשי"ב)

28) ראה תניא פירק לב: עמיתך עם שאתך בתורה ובמצוות כו' אבל מי שאינו חברו כו' צריך למשכן כו' לקרבן לתורה ועבודה ה'.

28*) פסחים ק"ב, א. בכא בתרא טו, ב.

29) ראה יומא ט, ב ובפרש"י שם. זהר חלק א רג, א.

30) ראה במדבר רבה פרשה יג, טו.

25*) ראה תר"ה הרואה סוכה טו, א. מגן אברהם ריש סימן תרעו ובנישאי כלים שם. צפנת פענח (להגאון מרגאצוב) על הרמב"ם הלכות חנוכה פירק ג הלכה ג.

26) ירושלמי שבת פ"ב סה"ו.

27) עיין בזה גם כן הקדמה לשערי אורה.

כ"ד קדושת הנשיאים האדמור"ם זצוק ללה"ה נבג"מ זי"ע
 - מייסדי (1) ומנהלי הישיבה תומכי המימים (2) ליובאוויטש אדין
 הי' הפצם ורצונם (3) אשר תלמידי הישיבה יהיו - נרות להאיר (4)
 שיהיו לא תלמידים סתם, לא תלמידים לומדים בלבד, לא תלמידים
 חסידים גרידא, אלא - נרות להאיר.
 דיוק הלשון - נרות וגם להאיר - כי אפשר שיהי' הנר
 בשלמות: פתילה, שמן ונמצאים בכלי מתאי (5) נהעיקר - להאיר -
 יהי' חסר. הנר אינו אחצא רולק, אינו מאיר לא לעצמו ולא
 לזולתו.
 ומוכרח הדבר שיהי' - נרות להאיר: למצוא בנפשו את הנר
 לכל חלקיו ולהדליקו. ההתואר הלא הוא להאיר - לא אור (מאיר) (6) -
 זאת אומרת, אשר תכלית והטווח הוא להאיר דוקא (7). וישאל לצמר,
 שזה כשלל עוד ענין, והוא: צריכים ומחויבים להדליק גם את הנר
 של חברו, כלומר למצוא גם בחברו את השמן, פתילה והכלי שלו,
 ולהדליקו.

% % %

כיון שזו היא כוונתם של מייסדי ומנהלי הישיבה, שמע מינה
 הרחי: ראשונה - שהם השקיעו מכותיהם הפ' בזה. ושני - שעל
 ידי זה הנה, בדרך ממילא, נתהוו אצלכם (אם גם בחחלה לא הי')
 היכולת והכחות להביא את כל זה בפועל.
 אמנם הקב"ה אינו רוצה שיהי' על דרך נהמא דכסופא (8),
 וכמו שסיפר רבינו (9) אשר רבינו הזקן, בנו אדמו"ר האמצעי ונכדו
 אדמו"ר הצמח צדק השתדלו ביגיעה, אשר החסידים יהיו יראי
 שמים על ידי עבודה ולא יראי שמים בדרך ממילא, לכן מהווים
 אצל כל אחד נסיונות ועניינים המונעים אותו להביא הדבר לידי
 פועל. לפעמים נדמה לו שזו מניעה, ולפעמים מניעה ממשיח היא.
 לאחד נדמה לאשר עבודה כזו כבדה היא יותר מ', ולהשני נדמה
 שהוא כבר בבחינת נר להאיר, כי מתאים הוא כבר להכוונה, -
 הגם שבפועל עדיין רחוק הוא מאד מזה.
 אבל כיון שרצון רבי וצדיק הוא, ואמרו רז"ל צדיקים
 דומים לבוראם: הנה כשם שהקב"ה חשב מחשבות לבלתי ידח (נדח,
 כמו כן נשיא ורבי, שהוא הממוצע המתבר בני ישראל בכלל,
 / בפרט תלמידיו ומקושריו, עם הקב"ה (10) יש כאן גם כן הענין
 אשר לא ידח ממנו נדח. ויהי' איך שיהי' - מוכרח הדבר לבוא
 בפועל. וכפי שכ"ק אדמו"ר הזקן אומר בחניא, וש"ע הלכות ת"ח (11)
 בגלגול זה או בגלגול אחר.
 בגלגול אחר - אין הכוונה דוקא לאחר מאה ועשרים שנה,
 בצאת הנפש מן הגוף. זהו פירוש הפשוט. אבל בגלגול אחר -
 כולל גם כן כשנעשה בו שינוי עיקרי בחיים היותו בעלמא דין (12).
 ומאחר שיכולים לעשות ולהקין זאת שעה אחת קודם אחצא
 - למה ועל מה לדחות התיקון על לאחר זמן?! וידוע פתגם כ"ק
 מו"ח אדמו"ר באחת משיחותיו: חסידים הם פקחים, אינם דוחים ליום
 המחוח מה שאפשר לעשות היום. היום לעשותם.

% % %

בלילי חנוכה מדליקים נרות חנוכה. בין נשים ובין אנשים
 חייבים להדליק. נרות שבת ויו"ט נמטרו לנשים (ירושלמי, שבת פ"ב סה"ו),
 אבל נרות חנוכה הם בין לאנשים, איש - שדרכו לסבוש, ובין
 לנשים, כלומר מי שנדמה לו שאין צל לו התקיפות וכח ההתפשטות
 עד כדי לכבוש ולפעול על הזולת. אבל גם הוא יכול להאיר את
 הסביבה שלו, לכל הפחות.
 זמן הדלקתם משחשק החמה - ויורד חושך בעולם, כשטמאו כל
 השמנים שבהיכל. גם לאחר חורבן ביהמ"ק. זאת אומרת - נרות
 חנוכה הם להאיר חשכת הלעומת זה, חשכת הגלות.

ידע מה
היה

א.
ב.

א.

א

א

התורה
א"ת

א.
א"ת

מניחם בשמאל - לא רק את חלל הימני, אלא גם את חלל השמאלי
 שלו יאיר. ועוד יותר: יאיר גם את הזולת, את הזולת האמיתית.
 - למצוא גם בו את הנר ולהדליקו.
 על פתח ביתו מבחוץ - בני ישראל בכלל ובני הישיבות בפרט,
 הנה גם עניינם "ההיצונים" צריכים להיות מוארם באור כוונה
 האמיתית.

מוסיף והולך, מוסיף והולך - בכל לילה ניחוסף נר מאיר
 - נר מצוה ונר חיים באיזה אופן ועל ידי מה בטוח הוא שיהי
 - כן - שפי' לסיפא דקרא: נר מצוה ותורה אור ודרך חיים חוכחת
 מוסר - דרך חיים זוהי ההתקשרות להמאור שבתורה, פנימיות
 התורה חורת החסידות - כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים (14).

יעזור השי"ת אשר אתם, הנרות להאיר, השלימו הכוונה של
 מייסדי הישיבה ומנהלי הישיבה, ושיהי' באסד וברחמים, ויקבלו
 נחת מכם, נחת חסידותי, בכל הפרטים.

חנוכה היום. ונהג ישראל הוא לחלק מעות חנוכה. אתן
 לכם מעות חנוכה מקופת כ"ק מו"ה אדמו"ר. וע"פ דברי רבינו
 הוא ע"ד מאמר רז"ל הנוטל פרוטה מאיוב מהברך. שאינו נוגע
 הכמות. אפילו מטבע היותר קטנה, אפילו פרוטה, אבל מכיון
 שפרוטה זו היא מאיש חם וישר ירא אלקים וסור ברע - מהברך
 הנוטלה, ויהי' בהצלחה. וכשרבינו אומר בהצלחה כוונתו לא רק
 בגשמיות אלא גם ברוחניות.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א, נתן מעות חנוכה - שקל אחד - לכל
 אחד מן התלמידים שנכנסו) **אזתאג**
 חנוכה טבא

בס"ד
 עפ"י בקשה רביה מוציאים אנו בזה לאור את רשימת דברי
 כ"ק אדמו"ר שליט"א, בעת כניסת התלמידים לחדרו, ליל
 נר חמישי דחנוכה ה' חשי"ב.
 הרשימה - שנושמה ע"י אחד השומעים - ותרגומה ללה"ק,
 הוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א שהוציל להוסיף הערותיו
 והמראי מקומות.

בט"ד.

כבון קדושה הנשיאים האדמוריים זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
 - טייסו"י) ומנהלי הישיבה תומכי המינים⁽²⁾ ליובאוויטש ארי"ן
 הי" חפצם ורצונם⁽³⁾ אשר חלמידי הישיבה יהיו - נרות להאיר⁽⁴⁾,
 שיהיו לא חלמידים סתם, לא חלמידים לומדים בלבד, לא חלמידים
 חסידים גרידא, אלא - נרות להאיר.

דיוק הלשון - נרות וגם להאיר - כי אפשר שיהי' הנר
 בשלמות: פהילה, שמן ונמצאים בכל המינים⁽⁵⁾ ובכל זה הנה העיקר
 - להאיר - יהי' חסר. הנר אינו דולק, אינו מאיר לא לעצמו ולא
 לזולתו.

ומכרח הדבר שיהיו - נרות להאיר: למצוא בנפשו את הנר
 לכל חלקיו ולהדליקו. והתואר הלא הוא להאיר - לא אור או מאיר⁽⁶⁾ -

(1) מיטדי לשון רבים, כי, בנוגע לפועל, הי' כ"ק מו"ח אדמו"ר
 זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הכאיץ לאביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ט)
 זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לייסד ישיבה. אחרי דו"ך שהי'
 ביניהם, נסע כ"ק אדמו"ר (מהורש"ט) על האוהל (כך שמעתי
 סתם מכ"ק מו"ח אדמו"ר. ובוודאי הכוונה לאוהל בלי זבאוויטש
 - היינו של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" וכ"ק אדמו"ר מהר"ש -
 זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע), ובבואו משט אמר לכ"ק מו"ח אדמו"ר
 כי מקבל ההצעה.

(2) אודות קריאה השם "תומכי המינים" - ראה "ההמים" חלק א' ע'
 כב ואילן.

(3) חפצם ורצונם: חפץ - פנימיות הרצון, תקנוג שהוא הסיבה
 לרצון. רצון - הצוניות הרצון, הרצון גלוי (עיין לקוטי
 תורה, שה"ש ד"ה לבבתי ספ"א. ושם נסמך. וכדיוק לשון
 רז"ל: כופין אותו עד שיאמר רוצה אני - כי אינו מתענג
 בזה, ואדרבה, אלא שבכל זה רוצה, כיון שכופין אותו. ואין
 להקשות דאעפ"כ ה"א צ"ל לשון מרז"ל זה חפץ אני, עפמ"כ
 הרמב"ם בהל' גירושין ספ"ב - דל"ק דאף שבאמיתיה חפץ הוא
 (ואפילו בלא הכפי'), אבל כיון שעדיין הוא עצמו אינו מכיר
 ומורה בזה, הרי הוא אומר רוצה אני ולא חפץ אני. וק"ל.

(4) ראה ג"כ הורח שלום ע' פב, פד. קונטרס עץ החיים פכ"ב.

(5) ענינם בנפש האדם ובעבודת השי"ה - ראה תורה אור פ' מקץ

לב, ב. שם לה, ב. לקוטי תורה בהקלותך לג, ג. שערי אורה

רד"ה כי אהה נרי. ובכ"מ.

(6) ע"ד הלשון כוכבי אור כו' כוכבים המאירים (פסחים ב, א).

הגירסה השלישית של השיחה בלה"ק, הפעם עם ההערות ומראה מקומות מלמטה,
 במקום לבסוף, כמעט מוכנת לדפוס, עם עוד כמה הערות אחרונות מהרבי.

זאת אומרת, אשר הכלית הנרות הוא להאיר דוקא⁽⁷⁾. ויש לומר, שזה כולל עוד ענין, והוא: צריכים ומחוייבים להדליק גם את הנר של חברו, כלומר למצוא גם בחברו את השמן הפתילה והכלי שלו, ולהדליקו.

כיון שזו היא כוונתה של מייסדי ומנהלי הישיבה, שמע מינה חרתי: ראשונה - שהם השקיעו שכחותיהם הק' בזה. ושני⁽⁸⁾ - שעל ידי זה הנה, בדרך ממילא, נתחברו אצלכם (אם גם מתחלה לא הי' היכולה והכחות להביא את כל זה בפועל.

אמנם הקב"ה אינו רוצה שיהי' על דרך נהמא דכטופא⁽⁸⁾, וכמו שסיפר רבינו⁽⁹⁾ אשר רבינו הזקן, בנו אדמו"ר האמצעי ונכדו אדמו"ר הצמח צדק השתדלו ביגיעה, אשר החסידים יהיו יראי שמים על ידי עבודה ולא יראי שמים בדרך ממילא, לכן מתהווים אצל כל אחד נסיונות ועניינים המונעים אותו להביא הדבר לידי פועל. לפעמים נדמה לו שזו מניעה, ולפעמים מניעה ממשיית היא. לאחר נדמה אשר עבודה כזו כבדה היא יותר מדאי, ולהשני נדמה שהוא כבר בבחינת נר להאיר, כי מתאים הוא כבר להכוונה, - הגם שבפועל עדיין רחוק הוא במאד מזה.

אבל כיון שרצון רבי וצדיק הוא, ואטרו רז"ל צדיקים דומים לבוראם, הנה כשם שהקב"ה חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, כמו כן נשיא ורבי, שהוא הממוצע המחבר בני ישראל בכלל, ובפרט חלמידיו ומקושריו, עם הקב"ה⁽¹⁰⁾, יש גם כן כאן הענין אשר לא ידח ממנו נדח. והי' איך שיהי' - מוכרח הדבר לבוא בפועל. וכפי שכ"ק אדמו"ר הזקן אומר בתניא וש"ס הלכות ח"ח⁽¹¹⁾ בגלגול זה או בגלגול אחר.

בגלגול אחר - איך הכוונה דוקא לאחר מאה ועשרים שנה, בצאת הנפש מן הגוף. זהו פירוש הפשוט. אבל "גלגול אחר" - כולל גם כן כשנעשה בו שינוי עיקרי בחיים חיותו בעלמא דין⁽¹²⁾

ומאחר שיכולים לעשות ולהקין זאת שעה אחר קודם - למה על ההתחלות ההתחלה⁽¹²⁾ לאחרי זמנא דהתחלה⁽¹²⁾ חתם כ"ס פ"ח ד' ע"ד באהא כשיחותיו: חסידים הם פקחים, אינם דוחים י"ח

[Handwritten signature]
ראה ברכות נג, א.

- 7 ראה ברכות נג, א.
- 8 ראה חנא דבי אליהו ה"א פ"כ. לקוטי תורה ר"פ צו.
- 9 ראה ספר השיחות קי"ז ה"ש"ח ע' נד.
- 10 ראה תורה שלום ע' קנו (שם מ'ובר ע"ד אדמו"ר האמצעי): עומד בין הוי' וביניכם כו' ממוצע המחבר, המאחד עולמות ואלקות ע"י הנשבות.
- 11 חניא ספ"ט. שו"ע הל' ח"ת פ"ד ס"ג.
- 12 ראה שער הגלגולים הקדמה ב: וענין זה שהוא גלגול בחיים כו'. ושם בסוף הקדמה ג. ובמקומות המחאימים בספר הגלגולים. וראה ג"כ תניא ספי"ד.

המשך הגירסה השלישית של השיחה בלה"ק,

ועל מה לדחות התיקון? לאחר זמן?! וידוע מחגם כ"ק מו"ח
 אדמו"ר באחת משיחותיו: חסידים הם פקחים, אינם דוחים
 ליום המחרת מה שאפשר לעשות היום. היום לעשותם.

בלילי חנוכה ומדליקים נרות חנוכה.

בין נשים ובין אנשים חייבים להדליק. נרות שבת ויו"ט
 נמסרו לנשים (ירושלמי, שבת פ"ב סה"ו), אבל נרות חנוכה הם
 בין לאנשים, איש-שוכו לכבוש, ובין לנשים, כלומר מי שנדמה
 לו שאין לו, או שאין לו התקיפות וכן ההתפשטות עד כדי לכבוש
 ולפעול על הזולת. אבל גם הוא יכול להאיר את הסביבה שלו,
 לכל הפחות.

זמן הדלקתם משתקע החמה - ויורד חשך בעולם, כשטמא
 כל השמנים שבהיכל. גם לאחר חורבן ביהמ"ק. זאת אומרת - נרות
 חנוכה הם להאיר חשכה הלעומת זה, חשכה הגלות.

על פתח ביתו מכוון בני ישראל בכלל ובני הישיבות
 בפרט, הנה גם עניניהם "החצונים" צריכים להיות מוארים באור
 כוונה האמיתית.

מניחם בשמאל - לא רק חלל הימני, אלא גם את חלל השמאלי
 שלו יאיר. ועוד יוחר: יאיר גם את הזולת, את הזולת האמיתית⁽¹³⁾
 - למצוא גם בו את הנר ולהדליקו.

מוסיף והולך - בכל לילה ניתוסף נר מאיר - נר מצוה
 וחורה אור. באיזה אופן ועל ידי מה בטוח הוא שיהי' כן - שפיל
 לסיפא דקרא: נר מצוה וחורה אור ודרך חיים חוכמת מוסר - דרך
 חיים זוהי ההתקשרות להמאור שבהורה, פנימיות החורה, חורת
 החסידות - כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים⁽¹⁴⁾.

יעזור השי"ח אשר אתם, הנרות להאיר, תשלימו הכוונה של
 מייסדי הישיבה ומנהלי הישיבה, ושיהי' בהם וברוחמים, ויקבלו
 נחת מכם, נחת חסידותי, בכל הפרטים.

חנוכה היום. ומנהג ישראל ~~הנהגה~~ הוא לחלק מעות חנוכה. אתן
 לכם מעות חנוכה מקופת כ"ק מו"ח אדמו"ר. וע"פ דברי רבינו הוא
 ע"ד מאמר רז"ל הנוטל פרוטה מאיוב מתברך. שאינו נוגע הכמות.
 אפילו מטבע היותר קטנה, אפילו פרוטה, אבל מכיון שפרוטה זו היא
 מאיש חם וישר ירא אלקים וסוד פרע - מתברך הנוטלה, ויהי'
 בהצלחה. וכשרבנו אומר בהצלחה כוונתו לא רק בגשמיות אלא גם
 ברוחניות.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א, נתן מעות חנוכה - שקל אחד - לכל אחד
 מן החלמירים שנכנסו).
 חנוכה טבא.

⁽¹³⁾ ראה תניא פל"ב: עמיתך עם שאתך החורה ובמצוות כו' אבל מי
 שאינו חברו כו' צריך למשכן כו' לקרבן לתורה ועבודת ה'.

⁽¹⁴⁾ עייף בזה ג"כ הקדמה לשערי אורה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Chanukah, 5722
Brooklyn, N. Y.

Mr. Jacob Hanoke

Greeting and Blessing:

To save myself repetition, I am enclosing a copy of a letter which I trust you will find of personal interest.

I would like to add that in your case, in view of your efforts to use your good influence with your colleagues, you will surely have added assistance from On High. According to my information, you are in a position to exercise considerable influence on your friends, who would follow your good example, and you thus have the opportunity to save so many individuals. If it has been said, "He who saves one person saves a whole world," you have the Zechus to save many worlds.

From my own impressions of you, I know you are not a person to be discouraged by obstacles. It is only that "all beginnings are difficult," and it is necessary to make the first leap in order to land on the path of the truth, and then the going becomes much easier with every step.

Wishing you a happy and inspiring Chanukah,

With blessing,

By *Menachem Schneerson*

מכתב כ"ק אדמו"ר מתקופה הראשונה בה שהה סב הכלה בכותלי תו"ת. בהפנים מעודד
לו הרבי על החלטו, ומזכירו ש"כל התחלות קשות".

יחידות

לאחרי שסב הכלה כבר הי' בכותלי הישיבה למשך זמן, התחילו להזמין אותו מאוניברסיטת 'פען סטייט' לשהות שבת עם חבריו שם. לאחרי שבקשו אותו כמה פעמים קבל הנ"ל רשות מההנהלה לנסוע שם לשבת פ' פקודי ביחד עם חברו הטוב ר' שמואל שי' לו.

כשבוע וחצי לפני שנסעו הכניס ר' יעקב צעטל בו מבקש עצת כ"ק אדמו"ר וברכתו על נסיעתו ל'פען סטייט' אבל לא היתה שום מענה. בליל שישי לפני שנסעו לאחרי תפלת ערבית קרא לו המזכיר הרב חמ"א חדקוב ע"ה ואמר לו שיכנס ליחידות והרבי יענה לו. נכנס לערך בשעה 9:00 והי' ביחידות עד לערך 9:30. להלן תמליל היחידות.

היחידות נרשמה ע"י הרב שמואל שי' לו אשר הי' קרוב מאוד לר' יעקב ועזר לו לרשום את זכרונותיו מיד בצאתו מיחידות. חלק מהיחידות נדפסה כבר בתשורה לשמחת נישואין של משפחות וויגלר-לו מיו"ד אד"ר תשס"ג ע"פ מכתב שכתב הנ"ל לחברו (ר' אשר שי' זלינגולד) מיד לאחר מכן, התמליל אינו מדוייקת מלה במלה אבל נסונו לחברם יחד להמשך אחד:

הרבי: ערב טוב. אידיש - מדבר מבין.

*הרבי התעניין ע"ד לימודו שישביה, האם מבין השיעורים באידיש וכו'
הרבי: לומד עם חבר באנגלית או באידיש?
ר' יעקב ענה, והסביר שקולט ידיעה כללית מהשיעורים.*

*הרבי התעניין ע"ד רישומו מהישיבה. ובאם יש לו מספיק כסף להסתדר.
הרבי: אינך צריך לענות רישומיך של המקום. וכן אינך צריך לענות אודות מצב הכסף. איני מאמין ב'asceticism' ואינו חסידות.
ר' יעקב הסביר שאין לו בעי' לענות על כל הנ"ל אבל אינו רוצה לבזבז זמנו של הרבי. הוא חושב שלהגיע להישיבה היתה הדבר הנכון. ואין לו חרטה. לגבי כסף - שיש לו, ובאם יצטרך יוכל ללמוד עם התלמידים הצעירים.
הרבי: בטח מרגיש הנך כ'pioneer'
ר' יעקב ענה שמרגיש לא בטוב להיות ולכאורה רבים מביטים עליו בקיווים וכו'
ואינו רוצה 'דיסאפאינט' אם לא יהי' כקיווים.*

השיחה הועברה לזה שר' יעקב מתוכנן ליסע ל'פען סטייט' לשבת (שלמחרת):
 הרבי: כשתהי' שם - להיות 'נאטורעל'. ולזכור שבכל זאת נמצא עם ה', ולהיות
 עצמך, ואל תירא לומר רישומיך ורגשיך להם ואל תדאג שזה ירחק אותם מיהדות.
 להיות דוגמא - כל אחד מישראל הם דוגמא - ברצונם או לאו, ואפי' שאינם חרדים
 למעשה - מ"מ בכל זאת נזכר ע"י אחרים ג"כ שהוא יהודי וכי עם ישראל נבחר
 להיות דוגמא לעולם. וזהו א' מהטעמים שיש אנטי-סמיטיזם כי הם שונאים דבר
 זה. ולכן אין לדאוג בזה כי ברצונך או לאו הנך דוגמא.

היתה זה פעם הראשונה שחזר ר' יעקב לכותלי האוניברסיטה, ונתן לו הרבי עוד
 כמה הוראות עבור משך הזמן שיהי' שם:

הרבי: דעוועלאפמענט זהו שלא תהי' אותו יהודי ביום ב' כביום א'. אבל גם אל
 תשתדל בש"ק זו להיות מה שתצטרך להיות ביום א' הבא. אל תשתדל להראות
 את עצמך למה שאינך. אל תרמה שחסר אתה משהו בהיותך כאן כי זה ירחקם
 מיהדות.

לומר מעסעדש דפורים, וחשיבות משלוח מנות ומתנות לאביונים. אביון - שתאב
 לכל דבר, אביון - דומה לאביון ברוחניות. וליתן לרעהו מתנות.
 מצוות אלו קלים הם לקיימם אבל מ"מ נחוצים. מרע"ה הניח תפילין וכן בן י"ג
 באמריקה שאינו יודע כלום. ולשניהם אותו החשיבות (כי צריך להיות אמונה ביסוד
 ולכל אחד צריך להיות אמונה). בזה מרע"ה והבן י"ג שוים ונחוצים.
 כן ב' מצוות אלו ככל המצוות. ומוצא שעוזר בחיי הרבה ולכן נותן אני עצה זו לך.
 ומקוה שלך ג"כ יעזור בחיך.
 כמו ב' מצוות אלו, וב' מדריגות (א) רעים - קרוב לך, וב) אביון. כמו"כ באדם ב'
 מדריגות: (א) טעם ודעת בדת, ואין לו כלום ב) קב"ע והוא קרוב לה'.
 וב' מצוות אלו מקשרים כל יהודים יחד המאמינים ושאינם. ויחוד זה בין היהודים
 נחוץ הוא.
 אמונה למעלה מטעם ודעת. דטעם ודעת רק שייכת לכו"כ. ומוכרח להיות למדה
 ידיעה עכ"פ אמונה. ולכל ישראל יש או יכול להיות אמונה זו.

לר' יעקב היו כאבים ברגליים וענה לו הרבי ע"ז.

הרבי: לתת צדקה, אין כמות נוגעת, רק בכל יום.

הרבי: **May the almighty bless you in your undertaking this weekend and may you return with success.**

מענה

לאחרי שסב הכלה שהה כמה זמן בכותלי ישיבת תו"ת ב770 הורה לו הרבי לחזור לאוניברסיטה ולהמשיך את לימודיו שם. הנ"ל התעכב לכתחילה לחזור לדרך בחייו שעזבה כבר, ודאג שבאם יחזור יביא זה להרגשים ונסיון לחזור לדרך חיים שכזה. להלן רישום מענת כ"ק אדמו"ר בו הסביר לו הרבי מדוע כ"ק חשוב - במקרה שלו - לסיים לימודיו:

כאו"א מאתנו - עליו להפיץ היהדות ככל אפשרותו. וכמובן לכל לראש - במקום שיכול להשפיע ביותר, ובפרט - באם המקום זקוק להשפעה ביותר, וכמובן - באופנים המתאימים ביותר למקום זה. מזה מובן - שעליו השליחות בזה ביותר בחוגי הסטודענטין פראפעסארין וכיו"ב. אופן פעול למילוי השליחות - היא עצם העובדא שיראו, שמאז נתקרב לתומ"צ נתוסף לו בהצלחה במקצוע שלו הקודם שהוא נחשב בעיניהם ביותר וביותר. מזה מובן - איך שצ"ל גודל השתדלותו בזה. כל זה הוא נוסף על עוד טעם עיקרי: כיון שהשקיע כו"כ שנים בלימודים אלו - צריך להשלימם בכדי שיוכל לנצלם ככל האפשרי. - כן נוגע הצלחתו בהנ"ל להדתיות של משפחתו. וק"ל.

באותו מענה גם כתב לו הרבי לגבי ניתוח שביקש דעת כ"ק אדמו"ר אודותו:

ונכון בכל אופן. לי נראה אשר הטריטמנט - ניתוח שמציע הוא risky ביותר והוא בגדר של experiment ושיתלמדו עליו. ומובן שאין זה ענין בשבילו. וכדאי לחפש רופא - שירפאו ע"י טפולים שאין בהם חששות הנ"ל.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Rosh Chodesh Tammuz, 5724
Brooklyn, N. Y.

Mr. Yaakov Hanoka
619 S. Pugh St.
Apt. 18
State College, Pa.

Greeting and Blessing:

After not hearing from you for a long time, I was pleased to receive your letter of the 15th of Sivan, and subsequently to see you at the Farbrengen. I was particularly gratified to note in your letter about the Shidduch, and may G-d grant that it materializes in a satisfactory way in every aspect.

Needless to say, I read with interest about your activities at college. I do not know what the procedure is at State College, Pa., but no doubt it also has summer courses. If so, there may be a good opportunity to do some good work among the summer students through a suitable summer program, especially as the students may not be as busy as during wintertime.

Inasmuch as we will soon observe the auspicious days of 12th-13th of Tammuz, the anniversary of the liberation of my father-in-law of saintly memory, may G-d grant that the inspiration should be with each and every one of us, in the midst of all our people.

As you do not mention anything about your parents and sister, and as you told me once that your sister has come closer to Yiddishkeit, I trust that she has made considerable headway, and that you are using your good influence with her in a pleasant manner.

Hoping to hear good news from you, and with the blessing of Chag HaGeulo

M. Schneerson

מכתב כ"ק אדמו"ר אל סב הכלה לאחרי שאכן חזר להאוניברסיטה והי' גם מארגן שם פעולות לנוער.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
28th of Teves, 5727
Brooklyn, N. Y.

Mr. Yaakov Hanoka
204 E. Hamilton
State College, Pa. 16801

Greeting and Blessing:

I duly received the request (Pidyon) in behalf of your father, which will be read at the holy resting place of my father-in-law of saintly memory at a propitious time.

I would like to take this opportunity to ask you about your impressions of the Encounter. I understand that your suggestion as to the visitors' limited participation in the Farbrengen was not accepted for some reason, and they stayed on for the duration of it. I am interested to know how they reacted to this experience.

I would also like to know if you had occasion to speak with your sister along the lines which we discussed.

May G-d grant that you should have good news to report in all the above.

As we are approaching the auspicious month of Shevat, I send you my prayerful wishes for an inspiring and fruitful month.

With blessing, *M. Schneerson*

לאחרי שסיים סב הכלה לימודיו באוניברסיטה, והתחתן (בשנת תשכ"ה) התחיל סב החתן להתעסק עם צא"ח בפעולות לנוער ובפרט באוניברסיטות. א' הפעולות הגדולות שניהל למשך כמה שנים היתה ה'פגישה עם חב"ד', בה היו מביאים כמה נואמים לדבר ולהתוועד למשך שבת שלימה עבור תלמידי האוניברסיטות. הרבי התעניין מאוד בכל פרטי הפעולה על כל צד ושועל, ונגרם עי"ז נחת רוח רב. למעלה הוא דוגמא ממקרה כזה שביקש כ"ק אדמו"ר לתיור ודו"ח מהנעשה בהפגישה האחרונה.

PEGISHA - 5737

General Observations:

Overall, I think this was one of our best Pegishas. The response from students was very favorable, as far as I could see. The program was not too bad from the point of view of organization, and as far as covering the passages, we accomplished this. Further, because we were able to provide a rough translation of the sicha from 12 Tammus which dealt with these 12 passages, the follow up on the theme was better than ever before; students were able to take home material which was an excellent follow up to that which they heard in the talks. The spirit at this yegisha was very high - especially by the time of Motzoei Shabbos.

Specifics:

1. Before Shabbos - Y. Block - the time element was tight here but this still was a good introduction to Shabbos.
2. After the seudah, Z. Posner - An excellent session, all around. The speaker was very good, the response enthusiastic and the theme topic - Ahavas Yisroel was well covered.
3. Shabbos morning - Y. Block - We started late on this session but the topic was covered. A considerable amount of discussion was on "proving" that G-d exists.
4. Seudah Shlishis - Dr. Landes - He was excellent. A combination of a dynamic speaker, good jokes, some very salient remarks on the state of Judaism in America and the contribution of Lubavitch to this, and what it means to be a frum practicing psychologist. His directness and bluntness in dealing with questions impressed everyone. He should definitely be more involved in this sort of thing.
5. Havdola - Shmuel Lew - Shmuel spoke on the meaning of Havdola and tied this in very nicely with the Shma - one of the 12 passages. He also told a story from Mendel Futerfass to show Mesiras Nefesh

דו"ח משנת תשכ"ז שהכניס סב הכלה אודות א' ה'פגישות' במענה לבקשת כ"ק אדמו"ר
לתיור מהנעשה שם.

Page 2

for Yiddishkeit.

6. Motzoei Shabbos - Professor Twersky - He began with a brief introduction to the concept of Torah shel Baal Peh and then went into directly learning a piece of Mishna and Gemora. I think his overall talk was shorter than it needed to be - he was anxious to go back home but the students certainly received a flavor of what learning Gemora is about.

7. Motzoei Shabbos - Dr. Weinbaum - He spoke briefly, following some nigunim and nikudim which followed Professor Twersky's talk. He explained his involvement in preparing the step booklet. The students were quite interested.

8. Motzoei Shabbos - Midnight Farbrang - Dr. Block - This lasted quite late until after 5:00 A.M. But apparently for those who heard it, it was very effective. Yitzchok first spoke about the ideas behind the tenth of Teves and then we passed around a pushka and everyone gave Tzedaka. Following this, he went into his theme based on one of the 12 passages and more or less dwelt on this the rest of the farbrang.

9. Sunday afternoon - Z. Posner - A good learning session on two of the 12 passages.

10. Sunday evening - Z. Posner - Final session Again very well presented and a good way to finish.

CONCLUSIONS:

1. A question which came up frequently and which I did not feel was answered in full is that of dealing with parents when their own child decides to become frum and they are not sympathetic to his or her decision. I would strongly recommend a short booklet be written on this question - both from the point of view of clearly explaining what the Shulchan Aruch says and also some practical advice for both

---

המשך הדו"ח שהכניס סב הכלה אודות א' ה'פגישות' במענה לבקשת כ"ק אדמו"ר לתיוור מהנעשה שם.

Page 3

parents and children involved in this. It should be the kind of booklet which both parents and children would benefit from by reading it. I have some very specific ideas of what should be in each booklet. In one, if the Rebbe Shlita thinks it is a good idea, I would like to write up a suggested outline. As far as authorship is concerned, I would suggest a collaboration between Zalman Posner and Dr. Landes from California. The need for such a booklet was, to me, painfully obvious from the emotion laden questions on this subject during the Pegisha.

2. Many of the participants came because of their connection with Chabad House. Our efforts to reach students in places where there is no Chabad House should be investigated further and improved. Our publicity is still inadequate, I think.

לאחרי קבלת דו"ח הנ"ל ענה כ"ק אדמו"ר אל סב הכלה בכת"ק:

נת' ות"ח

ודבר בעתו.

בין הילולא דכ"ק אדה"ז והילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר.

אזכיר עה"צ.

לזכות

החתן הרה"ת יקותיאל זוסמאן והכלה מרת גיטל
ריבקיין

ולזכות הוריהם
הרב יוסף יצחק ורעיתו חנה העניא
ריבקיין
הרב חיים צבי ורעיתו חנה
חנוכה

ולזכות זקניהם
הרב עזריאל ורעיתו שרה
חייקיין
שיחיו

ולעילוי נשמת זקניהם
הרב יקותיאל זוסמאן בן הרב שמואל מנחם מענדל
ורעיתו רייזל בת הרב אליעזר
ריבקיין

הרב מנחם שמואל דוד בן הרב שמעון הלוי
ורעיתו לאה בת הרב אברהם אבלי הכהן
רייטשיק

הרב יעקב בן הרב יצחק
ורעיתו בינה בת הרב יהודה ארי' ליב
חנוכה
ע"ה

